

קטרינה ברונר

שתי תמונות ראשונות ממחזה בכתובים

[המחזה מתרחש בקיץ 1943 בגנרלגוברנמן בפולין]

הדמויות:

האופט־שטורמפיהרר ארנסט ברונר – בן 47 – קצין אס־אס, מפקד מחנה ריכוז גרמני בפולין.

פראו קטרינה (קטי) ברונר – בת 45 – אשתו של ארנסט ברונר, משוררת.

פראו באטינה (בטי) שטרופ – בת 44 – חברת נעורים של קטרינה ברונר, משוררת.

שטורמבאנפיהרר קרל שטרופ – בן 40 – בעלה של באטינה, קצין אס־אס, מפקד מחוז בפולין.

שארפיהרר אמיל ברונר – בן 19 – סמל ראשון בוואפן אס־אס, בנם של קטרינה וארנסט.

חנה – בת 21 – עובדת כפייה יהודייה־גרמניה שעובדת בבית משפחת ברונר.

תמונה ראשונה

הגינה של קטי. זוהי גינה מטופחת, עמוסה בפרחים, שיחים וירק. במרכזה עומד שולחן וסביבו ארבעה כיסאות. שעת אחר צהריים קיצית נעימה, הציפורים מצייצות.

בטי היא הראשונה שיוצאת לחצר. זוהי אישה יפה, מרשימה, בעלת גינונים, לבושה בבגדים מחויטים. כעבור כמה רגעים מופיעה קטי בשמלה קיצית לבנה. בשונה מבטי, היא נלהבת, טמפרמנטית, מפיצה סביבה שמחת חיים.

קטי: אז מה את אומרת?

בטי: נפלא.

קטי: לא היה פה כלום חוץ מהעץ והמטפס על הקיר. הכול עשיתי לבד.

בטי: אני מניחה שיכולת לקחת גנן מאחד הכפרים.

קטי: לא רציתי.

בטי: טוב, זמן לא חסר לך. והעבודה בגינה בוודאי מבריא.

קטי: מקלה.

בטי: בימינו גם זה משהו.

קטי: זה הרבה מאוד.

בטי: דאגתי לך. לעבור מברלין לחור שכוח-אל בפולין. ואחר כך הדבר האיום שקרה...

קטי: מלחמה זה דבר נורא, בטי, את זה תמיד ידענו, אבל מי העלה על דעתו שהיא תימשך כל כך הרבה זמן?

בטי: קרל אומר שצריך להתאזר בסבלנות, שככה זה במלחמות.

קטי: גם ארנסט אומר שיהיה בסדר, וזה מספיק לי. אחרי שאמיל נפצע הפסקתי לשאול שאלות.

בטי מסתכלת עליה בפליאה סרקסטית.

קטי: תתפלאי.

בטי: אני באמת מתפלאה.

קטי: הגינה מספיקה לי. תמיד חלמתי שתהיה לי גינה כמו שהייתה להורים שלי בהולדורף.

בטי: את זה אני זוכרת.

קטי: ואת לא האמנת שאצליח, אמרת שאני מפוזרת מדי.

בטי: מתי אמרתי דבר כזה?

קטי: היינו באחת ממסיבות הקיץ של פראו בק. הייתה לה גינה נהדרת. אמרתי שכזאת תהיה לי, ואת צחקת ואמרת שאני אשכח להשקות את הצמחים.

בטי: איך את מצפה שאזכור מה אמרתי לפני יותר מעשרים שנה? אבל אני לא מתפלאה שזה מה שאמרתי, אפילו את הגרניום ששמת בחלון החדר שלנו הצלחת להרוג.

קטי: אלה היו ימים אחרים... (פונה לשיח ורדים אדומים) תראי את הוורדים האלה. הם פרחו רק אתמול. אדומים כל כך.

בטי ניגשת אל המזרקה, נותנת למים לזרום על אצבעותיה.

קטי: זה היה רעיון של ארנסט, הוא אמר שהקול של המים מרגיע את הנפש. זה נכון. בלילה משתרר כאן שקט לא נעים, ולפעמים יש צעקות מכל החוליגנים שמסתובבים שם בחוץ, לפעמים גם יריות...

קרל וארנסט מופיעים בחצר. לגופם מדי אס-אס מגוהצים. קרל מחזיק שני בקבוקי בירה ושתי כוסות. ארנסט אווזו בקערת פירות וכמה צלוחיות. שניהם ניגשים אל השולחן בפנים רציניות ומניחים עליו את מה שהם אווזים בידיהם.

קטי: (לבטי) רציניים כל כך.

בטי: יש עליהם לא מעט.

קטי: לא כאן. הגינה שלי היא אקס-טריטוריאלית (לקרל) אתה שומע קרל? אקס-טריטוריאלית!

קרל: מה?

קטי: הגינה.

קרל: הגינה נפלאה קטי, ארנסט סיפר לי עליה, אבל לא יכולתי לדמיין...

קטי: (חצי בהומור) כאן אין מלחמה, קרל, כאן מתקיימת המציאות הבתולית, הטהורה, זאת שהתקיימה לפני כל ההרס שהביאו איתם בני האדם.

קרל: (צוחק) שכחתי כמה אני אוהב את הראש שלך.

בטי: במקום להתעסק כל היום בפרחים, למה שלא תחזרי לכתוב שירה.

קטי: מאז ששרפו לי אותה אני שותקת.

בטי: פירשו לא נכון את התמימות שלך, זה הכול.

קטי: לא היה שם שבריר של תמימות. הם הבינו טוב מאוד מה שכתבתי. כמה קל לפתור את הכול בטענה לתמימות.

בטי: (בטון נזופני) אז באמת תשתקי. עדיף ככה.

קטי: ומה איתך? הבנתי שהשניים האחרונים שלך הצליחו.

בטי: הצליחו בזמנו. כשיש מלחמה אנשים לא קוראים שירה.

קרל וארנסט פותחים את בקבוקי הבירה, מוזגים לכוסות, מקישים, אומרים "פרוסט" ולוגמים.

קרל: מה אתה אומר?

ארנסט: הרבה שנים לא שתיתי בירה כל כך טובה.

קרל: אני אדאג שישלחו לך עוד ארגו. זה משטורמבאנפיהרר שמידט שעובד איתי במשרד בברלין. הוא במקור מאיזו עיירה בפרנקוניה, ושם, לא רחוק מהבית של ההורים שלו, פעלה כל השנים מבשלה. לפני שלוש שנים הבעלים נשלח לדכאו, אז הוא לקח אותה לעצמו והוא מייצר שם בירה מצוינת.

הנשים מתיישבות לצד השולחן ומוזגות להן תה. הגברים מתיישבים גם הם.

קרל: אז איך את נהנית כאן, פראו ברונר?

קטי: הקיץ נהדר, הר שטרופ, הגינה ממלאת אותי אושר.

בטי: את יוצאת לטיולים? הדרך לכאן לא הייתה בהכרח מכוונת.

קטי: אני לא יוצאת מהבית. ארנסט אומר שמסביב כולם בנדיטים, שזו סכנת נפשות.

בטי: אני מניחה שאפשר לסדר לך ליווי.

קטי: וביערות יש פרטיזנים, נכון ארנסט?

ארנסט: יותר טוב שקטי לא תסתובב מחוץ לווילה, כאן היא בטוחה.

בטי: ובחורף? אפשר להשתגע.

קטי: הבית רחב וחסם. הבאתי את כל הספרייה שלי מברלין ואת אוסף התקליטים. וגם הקמנו חממה גדולה.

פתאום נשמעת צווחה. כעבור כמה רגעים נמלטת חנה אל החצר בצעקות, בבגדי משרתת, ואחריה רודף אמיל – כמעט עירום, רק מגבת תלויה על זקפתו. חנה מקיפה את החצר וחוזרת אל הבית, הוא אחריה, מצחקק, עד שהוא מבחין פתאום בהוריו ובאורחים, מתבלבל, נעמד על מקומו בעמידת דום מתוחה ומניף את זורעו במועל יד (זקפתו המכוסה במגבת עדיין מתנוססת לפניו).

אמיל: הייל היטלר!

שני הגברים ובטי קופצים לדום ומניפים את ידיהם גם הם בקריאת "הייל היטלר!". קטי קמה גם היא, אבל ניגשת אליו. אמיל נותר לעמוד קפוא כשידו מונפת למעלה, וכשאמו מגיעה אליו הוא "מתעורר" ובורח חזרה הביתה, קטי ממחרת אחריו. כמה רגעים של שקט המלווה במבוכה.

ארנסט: אני מתנצל.

קרל: הכול בסדר, ארנסט.

ארנסט: זו הפעם הראשונה שהוא מגיע אלינו לחופשה מבית ההבראה הצבאי. אנחנו עדיין מנסים להבין איך להתמודד עם הפציעה.

בטי: הוא דווקא נראה לי מאוד שלם...

ארנסט: זאת פציעת ראש. השיער מכסה.

קרל: זה קרה באוקראינה?

ארנסט: כן, במחוז פולטבה, המשאית שלהם עלתה על מוקש ואמיל עף החוצה מההדף. עד כאן היה לו מזל – כמה חברים שלו נלכדו בפנים והתפרקו לחתיכות. אבל כאן המזל נגמר, כי הקסדה לא הייתה קשורה והוא דפק את הראש בסלע ושבר את הגולגולת. סיפרו לי שהוא קם והתחיל לרוץ בין החברים המרוטשים שלו וניסה להרכיב אותם בחזרה, עד שאיבד את ההכרה. הוא התעורר בבית החולים אדם אחר. הפגיעה בראש שינתה אותו... קשה להסביר... כנראה הכי פשוט יהיה לומר שהוא חזר להיות ילד.

בטי: אני לא מבינה.

ארנסט: הוא נפגע במוח, בטי, והוא מתנהג עכשיו שוב כמו ילד, כמו שהוא היה פעם. הוא מתייחס לעצמו כילד, הוא מבין את העולם כמו ילד. שם גם הזיכרון שלו נעצר, בילדות. **קרל:** הוא לא יודע על המלחמה?

ארנסט: הוא יודע כי סיפרו לו, גם על עצמו הוא יודע דברים ששינן בעל-פה. שכל תמיד היה לו, אבל הוא לא באמת זוכר.

בטי: אני עדיין לא מבינה, הוא הרי רואה את עצמו במראה, הוא רואה את הגוף שלו... כמו שאני ראיתי...

ארנסט: קשה להסביר. הוא לא מצליח לתפוס את הפער, או אולי הוא פשוט לא רואה אותו. וזו גם חלק מהבעיה. אתמול, למשל, כשהביאו אותו אלינו מבית ההבראה, קטי החליטה שהיא תיקח אותו לאמבטיה.

בטי: אני לא מאמינה!

ארנסט: וזו הייתה טעות. אז החלטנו שהיום תרחץ אותו העוזרת...

בטי: אני לא מקנאה בה. הבאתם אותה איתכם מברלין?

ארנסט: לא, מכאן.

בטי: פולנייה?

ארנסט: יהודייה. מהמחנה. במקור מברלין.

בטי: (מזדעזעת) אני לא הייתי מכניסה יהודייה אליי הביתה.

קרל: טרודה שלנו לא מפסיקה להתלונן שאנחנו מעבידים אותה קשה מדי. וזאת, היהודייה, בטח סותמת את הפה במקום להיאנח כל הזמן.

ארנסט: איזו ברירה יש לה?

מגחכים. קטי חוזרת לבמה.

קטי: אמיל מוסר את התנצלותו. בקרוב יצטרף אלינו (מתיישבת. נאנחת) חנה המסכנה, דרשתי ממנו להתנצל גם בפניה.

בטי: מה פתאום?! יהודייה חצופה. היא צריכה להתנצל בפניו ובפנינו שהיא נתנה לו לצאת ככה אל החצר.

קטי: חנה היא בחורה נהדרת ומסורה. היא נבהלה (פאוזה) וזאת לא אשמתה שהיא יהודייה. השלושה פורצים בצחוק.

קרל: זאת יש לה ראש. (לארנסט) יש לה ראש לאשתך, כבר שכחתי כמה אני אוהב את הראש שלה. פרוסט.

שני הגברים מניפים את הכוסות ושותים מהבירה. הנשים לוגמות מהתה. לכמה רגעים כל אחד שוקע במחשבותיו.

קטי: מה שלום ברלין? אני מתגעגעת אליה.

בטי: כולנו מתגעגעים. (פאוזה) החיים עכשיו לא פשוטים. יש אזעקות. הפצצות. בלילות אנחנו מכסים את החלונות בשמיכות, רצים למרתף כשצריך. **קרל:** העיר מגויסת.

בטי: הבריטים, הרוסים, האמריקנים, כולם מנוולים, חסרי לב, מפציצים נשים וילדים בבתים שלהם בלילה. רק לפני שבועיים הפציצו בניין לא רחוק מאיתנו. כל מי שהסתתר במרתף נקבר ומת. הכרתי אותם. הייתה שם בעלת חנות הכובעים, פראו רולוף המסכנה, הצליחה לא מזמן ללדת תאומים אחרי שנים של הפלות. הייתי רואה אותם בפארק, והם היו קטנים כל כך, חלשים אבל נחושים. כמה סבל היא עברה איתם. שני תינוקות מתוקים, רק התחילו לגדול וכבר נקברו שם למוות יחד עם אימא שלהם. גם יורגן ברגמן, שהיה משכמו ומעלה, מפקד נערץ במלחמה הגדולה, גם הוא נקבר שם. וסוזנה, האחיינית של קטיה קונץ, את זוכרת אותה? בחורה יפהפייה, התחתנה עם יאן הברמס, הבן של השכנים מהקומה מלמטה, רק כמה חודשים לפני. הוא יצא להילחם בחזית המזרחית יום אחרי החתונה...

קרל: מספיק עם זה, בטי. זאת מלחמה. אנחנו משלמים את המחיר בכאב, איפוק וגאווה. עוד קצת מאמץ והרייך השלישי יסיים את המלאכה ויהיה לנו שקט להרבה מאוד זמן. אלף שנים, כמו שאומר הפיהרר.

קטי: מי בכלל יודע מה יהיה עוד אלף שנים? גרמניה שלנו, מה יהיה עליה? לי יספיקו מאה שנים. חמישים. עשרים. קצת שקט. מי בכלל צריך את זה?

בטי: (מעקמת פתאום את אפה) מה זה הריח הזה?

קטי: כשהרוח משנה כיוון זה מגיע. הפולנים שורפים את הזבל ואת הבהמות המתות שלהם, והעשן מגיע אלינו, נכון ארנסט? פרימיטיביים.

בטי: (לקרל) אי אפשר לאסור עליהם להמשיך עם הסירחון הנורא הזה?

קרל: יש לנו מספיק דאגות. יותר טוב שהם ימשיכו עם החיים המלוכלכים שלהם.

ארנסט: (מחליף נושא) ומה בכל זאת בברלין?

בטי: העיר מלאה נשים. נשים ללא בעלים. נשים ללא בנים. נשים, זקנים וילדים. קרל נמצא במשך יממות שלמות במפקדה. אני כמעט לא רואה אותו.

קרל: לכן החלטנו שבטי תבוא איתי לכאן. ככה היא זוכה לראות את קטי, וגם לנו יש חופשה קטנה יחד.

בטי: הייתי מעדיפה את הריוויירה הצרפתית, פריז, אפילו רוגן, אבל בסדר...

ארנסט: והילדים?

קרל: נהדרים. מתנדבים בתנועות הנוער, עוזרים לנפגעי ההפצצות, מארגנים משלוחי חבילות לחיילים בחזית.

קטי: בני כמה הם?

בטי: אריך בן שלוש-עשרה ואנגליקה בת עשר.

קטי: וכאילו הם נולדו רק אתמול... כשהעולם היה אחר לגמרי.

אמיל מופיע בחצר, לבוש ומסורק. חנה מלווה אותו החוצה, אבל לא יוצאת איתו אל הגינה. ארנסט מבחין בו ראשון.

ארנסט: אמיל, בוא.
הוא קם ומלווה את בנו הנבון אל השולחן, ושם הנוכחים קמים לכבודו. אמיל ניגש קודם אל קרל ומושיט את ידו. אמיל מתנהג כמו ילד, אבל תנועות גופו והדרך שבה הוא מדבר הן של מבוגר.
אמיל: אמיל ברונר, אדוני.
קרל לוחץ את ידו וטופח על כתפו מתוך קרבה.
קרל: בוודאי, אמיל, אני הרי מכיר אותך מאז שהיית ילד...
בטי ממהרת אל אמיל. הוא מושיט לעברה את ידו אבל היא ממהרת לחבק אותו.
בטי: אמיל יקר שלי. כל כך דאגתי לך. תראה אותך, איזה גבר הפכת להיות.
אמיל: הבאתם לי מתנה?
קטי: אמיל, באמת...
קרל: זה בסדר גמור, קטי. (לאמיל) תהיה בטוח שהבאנו. בן כמה תהיה מחר?
אמיל מתבלבל.
ארנסט: אמיל יהיה בן תשע-עשרה.
אמיל: בן תשע-עשרה, אדוני... מה הבאתם לי?
ארנסט: תצטרך להתאפק עד מחר.
בטי: הכול בסדר, אין בעיה, המתנה כבר כאן. אלך להביא אותה.
קטי: אני באה איתך, אני בכל מקרה צריכה לבדוק את כתף החזיר שהכנסתי קודם לתנור.
קרל: גם לאוכל שלך התגעגעת, קטי.
ארנסט: ובצדק...
הנשים יוצאות מהחצר. שלושת הגברים נשארים שם. קרל בודק את בקבוק הבירה שלו שהתרוקן.
קרל: מה מצבך?
ארנסט מציץ בבקבוק. מוזג את השארית לכוס ולוגם.
ארנסט: עוד אחת?
קרל: הרי הבאתי ארגז.
ארנסט: (מהסס) אז אביא לנו עוד.
הוא מתקשה להשאיר את אמיל לבדו עם קרל אך לבסוף מסתלק. קרל ממתין עד שהוא יוצא מהגינה ונעלם.
קרל: (מדבר פתאום בקשיחות) מה הדרגה שלך, הר ברונר?
אמיל: שארפיהרר, אדוני.
קרל: איפה שירת, שארפיהרר ברונר?
אמיל: איינזצגרופן, יחידה צה, המפקד.
קרל: מי פיקד עליכם, שארפיהרר ברונר?
אמיל: גרופנפיהרר הדוקטור אוטו רש, המפקד.
קרל: איפה הוצבתם, שארפיהרר ברונר?
אמיל: במרכז אוקראינה, המפקד.
קרל: מה עשיתם שם, שארפיהרר ברונר?
אמיל: (מתבלבל) אני לא זוכר, המפקד.
קרל: מה היה התפקיד שלך, שארפיהרר ברונר?
אמיל: (נכנס לסטרס) אני לא זוכר, המפקד.

קרל אוcho לאמיל את הפנים, בוחן אותם מקרוב באגרסיביות.

אמיל: אתה מכאיב לי, המפקד.

קרל: נאמנות עד מוות, שארפיהרר ברונר.

אמיל: נאמנות עד מוות, המפקד.

קרל: התפקיד, שארפיהרר ברונר, מה היה התפקיד שלך?

אמיל: אני לא זוכר, המפקד. (מתחיל ליילל) אתה מכאיב לי, המפקד. יש לי פיפי, המפקד.

קרל: איפה לחמת לפני כן, שארפיהרר ברונר?

קרל עוזב את הפנים שלו.

אמיל: (הסטרס גובר) אני לא זוכר, המפקד. יש לי פיפי, המפקד.

קרל: מה היה התפקיד שלך, שארפיהרר ברונר?

אמיל: אני לא זוכר. אני לא זוכר. יש לי פיפי, המפקד. יש לי פיפי, המפקד.

קרל: נאמנות עד מוות.

אמיל: (מתפתל) נאמנות עד מוות, המפקד.

קרל: נאמנות עד מוות, שארפיהרר ברונר.

אמיל: נאמנות עד מוות, המפקד.

קרל ממשיך לעמוד מול אמיל המתפתל ונועץ בו מבט מצמית. אמיל משתין במכנסים.

אמיל: (מביט על השלולית שנקוותה לרגליו) אני מצטער, המפקד.

קרל מסתכל עליו עוד כמה רגעים בזלזול מהול בגועל ופתאום מתרכך.

קרל: זה בסדר, אמיל. זאת לא אשמתך. בוא.

הוא מניח את כף ידו על עורפו של אמיל ומוביל אותו אל מחוץ לבמה.

תמונה שנייה

מאוחר יותר בערב. בחצר יש עדיין אור רך של קיץ. קול פכפוך המים הנעים של המזרקה נשמע היטב. בטי, ארנסט וקרל יוצאים יחד אל הגינה. כל אחד מחזיק כוס קוניאק בידו. ארנסט אוcho גם בבקבוק. בטי מדליקה סיגריה המחוברת לפומית. קרל מוציא קופסת סיגרלות מהכיס, פותח אותה, מגיש לארנסט שלוקח אחת וקרל מדליק אותה בגאווה בעזרת זיפו.

קרל: זיפו. מצית אמריקאי. אין טוב ממנו.

ארנסט: מאיפה?

קרל: צפון אפריקה. מהשבויים האמריקנים. מצרך נדיר.

הוא נותן את הזיפו לארנסט שמשחק איתו קצת.

בטי: מזג האוויר נפלא. ואני חשבתי שבפולין יורד שלג כל השנה.

קרל: הקוניאק מצוין.

ארנסט: הבאתי בזמנו שני בקבוקים, אבל עד הערב לא פתחנו אותם. אין לנו הרבה הזדמנויות לחגוג.

בטי: קטי המסכנה. אני לא מבינה איך היא עומדת בזה. יותר טוב היה לה להישאר בברלין.

ארנסט: היא לא רצתה להישאר שם לבד.

בטי: היא הייתה לבד בברלין כשפרצה המלחמה. יצא לנו להתראות לפעמים.

ארנסט: היו לה אז את אמיל ואת אימא שלה, וכל עוד הם היו שם היא הסתדרה. אבל

אז אמיל התגייס ואימא שלה נפטרה. היא הלכה לאיבוד. אז כשקיבלתי את הפיקוד על המחנה היא באה לגור איתי כאן.

בטי: הלב נשבר. כל השנים היא הרי לא נתנה למציאות להפריע לה. הייתם צריכים לראות אותה כשרק הכרנו. שתי סטודנטיות לספרות בוויימאר, נערות עניות מהפרובינציה שהגיעו לברלין וחלמו להיות משוררות. חלקנו חדר פצפון מסריח, לכל אחת הייתה רק שמלה יפה אחת והתחלפנו בינינו – פעם זאת ופעם זאת. וקטי הייתה מאושרת. הכול היה רומנטי בעיניה. כשלא היה מה לאכול, היא דאגה לברר איפה יש מסיבה של הבוהמה וגררה אותי אחריה ושם אכלנו ושתינו בלי סוף. (פאזזה) הם אהבו את השירה שלה. היא הייתה אז פופולרית. **ארנסט:** הנפש שלה לא בנויה לעולם האמיתי, אבל זה העולם בו אנחנו חיים, והיא מסתדרת, למרות הכול. היא רק מתייסרת מכך שהיא לא יכולה לטפל באמיל. בגלל זה הבאתי אותו לכאן לכבוד יום ההולדת שלו – זה לא היה פשוט. קטי יוצאת אל הגינה ומיד ניגשת למזוג לעצמה קוניאק.

ארנסט: נרדם?

קטי: כן. מתוק כזה.

בטי: מסכנה שלי.

קטי: מה פתאום מסכנה? אני מאושרת. שנתיים כמעט לא ראיתי אותו. כשנודע לי שהוא נפצע חשבתי שאני משתגעת. אבל עכשיו הוא כאן, איתי, זה מה שחשוב. (פונה לקרל) תן אחת.

קרל צוחק, נותן לקטי סיגרלה ומדליק אותה.

ארנסט: (מניף את כוסו באוויר) פרוסט, לחיי הילדים שלנו.

כולם חוזרים אחריו.

קרל: הייל היטלר!

כולם חוזרים אחריו. פתאום נשמעות צעקות בגרמנית, לא רחוקות מדי, ואחריהן צרור יריות.

בטי: (נבהלת) מה זה?

ארנסט: מהמחנה.

בטי: איזה מחנה?...

קטי: המחנה של ארנסט!?

בטי: הוא כאן?

ארנסט: כן, מאחורי החומה.

קרל: חשבתי שסיפרתי לך.

בטי: לא... הייתי בטוחה שהוא במקום אחר.

ארנסט: אין לך מה לדאוג, בטי. כמו שאת רואה החומה גבוהה, ויש מגדלי שמירה, ושומרים, וגדרות. כאן את בטוחה.

בטי: לחשוב שכאן, קרוב כל כך, מסתובבים כל מיני בנדיטים והשד יודע מה עוד.

ארנסט: הם לא כל כך קרובים. מעבר לחומה יש את גני הירק שלנו, מאחוריהם המשרדים ומגורי הצוות, ורק אחר כך המחנה עצמו. בגלל זה כמעט שלא שומעים אותם. וגם הוריתי לשומרים לדאוג שישמרו שם על השקט. אין סיבה שקטי ואני לא נוכל לקיים כאן חיים שלווים... ולמעשה כולם מרוויחים מזה – האווירה במחנה נעימה יותר.

קטי: לפעמים שומעים קצת, תלוי בכיוון הרוח... נביחות כלבים, קצת צעקות, ולפעמים יש אינצידנטים, כמו עכשיו, אין מה לעשות, עם כל הרצון הטוב של ארנסט, בכל זאת יש שם כל מיני טיפוסים והמון שבויי מלחמה.

בטי: חיות אדם בולשביקיות.

ארנסט: חיילים, בטי, שבויים.

קרל: יש חיילים ויש חיילים.

בטי: איך אפשר להשוות בין החיילים שלנו לפרמיטיביים האלה?

ארנסט: אי אפשר להשוות.

קטי: כל החיילים הם הילדים של האימהות שלהם.

בטי: והנה היא מתחילה...

קטי: כל החיילים מתעגעים בלילות לאהובות שלהם.

בטי: והנה היא ממשיכה...

קטי: אלה המנהיגים שלהם שהופכים אותם לאויבים שלנו, החינוך שהם מקבלים, המציאות הפוליטית, זה הכול. זה עניין של זמן ומקום.

קרל: באמת, קטי, זה נשמע כאילו את טוענת שאם הרוסים היו מתחנכים בגרמניה לא היה הבדל ביניהם לבין חיילי הוורמאכט.

קטי: בוודאי. גם הם בני אדם.

בטי: אבל הם סלאבים, קטי. זה עניין של גזע, לא חינוך. איך אפשר בימינו להעלות על הדעת דברים כאלה? תיכף תגידי שגם הכושים, או הצוענים או אפילו היהודונים...

קטי: חנה היא בחורה נפלאה. העובדה שהיא יהודייה לא משנה שום דבר. היא גם...

קרל: שתית מספיק, קטי.

קטי: (מתחממת) ומה אתם מיתממים? לכולכם היו חברים יהודים. בילדות. בבית הספר.

ארנסט: שירת איתם בצבא. גם אתה, קרל. מי בכלל ידע אז מי יהודי ומי לא? ואנחנו?

בטי: ואני? היו לנו רומנים עם יהודים. הודיינו עם יהודים.

ארנסט: מספיק, קטי.

בטי: את אולי, אני לא!

קטי: אני זוכרת לפחות שניים.

בטי: (בדאגה) ובכל מקרה, לא ידענו אז מה שאנחנו יודעות היום. אלה היו זמנים אחרים...

קרל: היו לכן רומנים עם יהודים?

בטי: אני לא זוכרת דבר כזה.

קטי: איזה שטויות! הכרנו סופרים, משוררים, אמנים. חלקם יהודים.

ארנסט: מספיק, קטי.

קרל: ואת טוענת ברצינות שאם תינוק יהודי היה מתחנך במשפחה ארית הוא היה מתגבר על הגנטיקה הגזעית שלו?

קטי: אני לא מאמינה בשטויות האלה.

בטי: די קטי, על דברים פחותים מאלה אנשים בגרמניה נזרקים לדכאו.

קטי: כאן לא גרמניה. זאת הגינה שלי ואני אגיד מה שמתחשק לי. ושאף אחד לא יטיף לי מוסר. הבן היחיד שלי התגייס בגיל שבע-עשרה לצבא ונפצע בקרב. בעלי הוא קצין

בכיר באס־אס שהקדיש את חייו לגרמניה. החיים שלי הוקדשו ונהרסו למען המולדת, אז כאן, בגינה שלי, לא יסתמו לי את הפה.

בטי: את לא הגרמנייה היחידה שנהרסו לה החיים.

קטי: דיברתי רק על עצמי, לא על העם הארי.

בטי: יום אחרי יום אני מתנדבת בקהילה מטעם המפלגה שלנו, מבוקר עד ערב, ואת מה? מטפחת את הגינה שלך.

קטי: (זועמת) כי את נאצית! אני לא!

קטי מתרחקת מהם בסערה.

ארנסט: תסלחו לה. היא נסערת. הביקור של אמיל...

קרל: (קוטע אותו) זה בסדר, ארנסט, אנחנו מבינים... וכבר מאוחר.

בטי: אני ממוטטת.

קרל: נלך לישון. מחר יש לנו יום עמוס.

מרוקנים את כוסות הקוניאק לגרום.

בטי: שוב הרוח... הם לא מפסיקים מה? הריח של העשן הזה נורא. נכנס.

קרל: לילה טוב, קטי.

בטי: לילה טוב, יקרה שלי.

קטי לא עונה. קרל מתעכב רגע, מתלבט מה לעשות, מסתכל עליה.

בטי: (לקרל) אל תתרגש, תמיד היו לה מצבי רוח.

קרל ובטי יוצאים מהגינה. ארנסט ניגש לקטי.

ארנסט: נלך לישון.

קטי: עדיין לא.

ארנסט: את צריכה להיזהר.

קטי: הם חברים שלנו. אם גם איתם אני צריכה להיזהר אז אין טעם לכולם.

ארנסט: בסדר... ובכל זאת עדיף...

קטי: ימים מקוללים... ואמיל... איך אני אוכל להיפרד ממנו כשהוא יצטרך לעזוב?

ארנסט: אני אחזיר אותנו לברלין.

קטי: (נרגשת) באמת?

ארנסט: זה לא יקרה מייד, אבל בקרוב. אני עושה הכול כדי שזה יקרה.

קטי: אני כל כך אוהבת אותך, ארנסט... זה כמעט שובר לי את הלב... חבל רק שהיית צריך להקריב את כולנו ככה.

ארנסט: זה לא הוגן, קטי. היטלר מנסה לבנות מציאות חדשה שתאפשר לנו ולילדים שלנו חיים טובים יותר. אין מטרה ראויה מזה. הקדשתי את חיי למען העתיד הזה, לא לשום דבר אחר.

קטי: אתה באמת מאמין בזה?

ארנסט: כן.

מחבק אותה.

קטי: אז גם אני.

ארנסט: נלך לישון. בואי.

הם הולכים חבוקים ויוצאים מהחצר.